

Alkoholpolitiske retningslinjer for Våler kommune 2024 – 2028

Innhold

1. MÅLSETTINGEN FOR KOMMUNENS ALKOHOLPOLITIKK	4
1.1 HENSIKTEN MED ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER:	4
• 2. Samfunnssikkerhet	4
• 3. Regulering av Salg og Markedsføring	4
• 4. Økonomiske Hensyn	4
• 5. Kulturelle og Sosiale Hensyn	5
• 6. Overholdelse av Lover og Regler	5
• Konklusjon	4
2. GENERELT	5
3. SKJENKEBEVILLING	5
3.1 KRAV TIL SØKNAD OM BEVILLING:	5
3.2 DET TILDELES IKKE SKJENKEBEVILLING PÅ FØLGENDE STEDER OG I FØLGENDE SITUASJONER: ...	6
3.3 UTENDØRS SERVERINGSAREAL:	6
3.4 AMBULERENDE BEVILLING	6
3.5 BEVILLING FOR BESTEMTE ANLEDNINGER:	6
3.6 VAKTHOLD	6
4. SALGSBEVILLING	7
5. TIDSBEGRENSING FOR SKJENKING AV ALKOHOL	7
6. ANSVAR OG MYNDIGHET	8
7. SALGS- OG SKJENKEKONTROLL	8
8. RAPPORTERING OG OMSETNING:	9
9. INTERNKONTROLL:	9
10. REAKSJONER NÅR VILKÅR FOR OMSETNING AV ALKOHOLVARER OVERTREDES ELLER BRYTES.	9
10.1 BEHANDLING AV BRUDD:	10
VEDLEGG:	10

1. MÅLSETTINGEN FOR KOMMUNENS ALKOHOLPOLITIKK

Grunnet økende bruk og misbruk, er alkohol nå rangert som den tredje største risikofaktoren for sykdom og skade i høyinntektsland. Norge har derfor forpliktet seg til WHO sitt mål om å redusere omfanget av skadelig alkoholbruk med 10 prosent innen 2025.

Formålet med denne planen er å ivareta befolkningens folkehelse ved å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadene som bruk av alkohol kan innebære. Beskyttelse av barn og unge er særlig viktig i denne sammenheng. Et viktig virkemiddel er kommunens forvaltning av salgs – og skjenkebestemmelsene.

Planen skal gi gode og forutsigbare rammer. De alkoholpolitiske retningslinjene samsvarer med regjeringens nasjonale rusmiddelpolitikk og med bestemmelsene i alkoholloven, og skal styre administrasjonens håndtering og politisk behandling av kommunens alkoholpolitikk.

1.1 HENSIKTEN MED ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER:

Alkoholpolitiske retningslinjer er et verktøy for å balansere de positive og negative aspektene ved alkoholbruk i samfunnet. De er utformet for å beskytte folkehelsen, opprettholde offentlig orden, og støtte økonomisk og sosial velferd. Gjennom en kombinasjon av reguleringer og forebyggende tiltak søker de å minimere skader og maksimere samfunnets velferd.

Folkehelse

Redusere alkoholrelaterte skader: Retningslinjene søker å begrense alkoholrelaterte skader, som sykdommer, ulykker og vold. Dette inkluderer både direkte helseeffekter og indirekte konsekvenser som påvirker enkeltpersoner, familier og samfunnet.

Forebygge avhengighet: De har som mål å forebygge alkoholavhengighet og misbruk ved å begrense tilgjengeligheten og markedsføringen av alkohol.

Samfunnssikkerhet

Redusere kriminalitet og vold: Begrensninger på salg og konsum av alkohol bidrar til å redusere kriminalitet, vold og ordensforstyrrelser, som ofte er forbundet med alkoholbruk.

Beskyttelse av sårbare grupper: Retningslinjene tar sikte på å beskytte sårbare grupper, som ungdom, gravide og personer med alkoholproblemer, ved å innføre aldersgrenser og begrensninger på salgssteder.

Regulering av salg og markedsføring

Kontrollere tilgjengelighet: Ved å regulere åpningstider, salgssteder og aldersgrenser, kan myndighetene kontrollere hvor og når alkohol kan kjøpes, noe som påvirker forbruksmønstre.

Regulere reklame: Begrensninger på reklame og markedsføring av alkohol for å redusere påvirkningen på særlig unge og sårbare individer.

Økonomiske hensyn

Redusere samfunnskostnader: Alkoholrelaterte problemer medfører betydelige samfunnskostnader, inkludert helsevesen-kostnader, kriminalitetsbekjempelse og sosiale tjenester. Retningslinjene har som mål å redusere disse kostnadene.

Bevare lokalt næringsliv: Balansere behovet for å støtte lokalt næringsliv, som restauranter og barer, med behovet for å beskytte folkehelsen.

Kulturelle og sosiale hensyn

Fremme sunne drikkekulturer: Retningslinjene kan bidra til å fremme sunne og ansvarlige drikkekulturer ved å oppmuntre til moderasjon og bevissthet om alkoholens virkninger.

Støtte sosiale normer: Bidra til å etablere og opprettholde sosiale normer og holdninger som motvirker skadelig alkoholbruk.

Overholdelse av lover og regler

Sikre lovlydighet: Gjennomføring og håndheving av lover og forskrifter som regulerer produksjon, distribusjon og salg av alkohol for å sikre at disse blir fulgt.

Internasjonale forpliktelser: Overholde internasjonale avtaler og anbefalinger fra organer som Verdens helseorganisasjon (WHO) for å fremme global helse og sikkerhet.

2. GENERELT

Retningslinjene danner grunnlag for tildeling av bevillinger for salg og skjenking av alkohol i den nye bevillingsperioden. De enkelte søknader om salg- og skjenkebevillinger for alkoholvarer behandles i overensstemmelse med handlingsplanen og disse alkoholpolitiske retningslinjene.

Bevillingsperioden i Våler kommune følger kommunens valgperiode på 4. år. Bevillingsperioden har opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre har tiltrådt.

Fra 01.01.2016 er det endring i alkoholloven §1-6 som innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke må utløpe etter 4 år. Det er innført en unntaksregel som gir kommunen mulighet til, etter et kommunevalg, å beslutte at alle eller enkelte bevillinger kan videreføres i inntil fire nye år uten krav om søknad om ny bevilling. En forutsetning for å fatte slikt unntak, er at kommunen har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken etter kommunevalget.

Våler kommune vil vurdere å gjennomføre forenklet prosedyre for faste salgs- og skjenkebevillinger som i perioden ikke har pådratt seg belastning for brudd på bestemmelsene i alkoholpolitisk plan, og som kan erklære at de for øvrig tilfredsstiller kravene til forsvarlig drift ved at vandelskravet er tilfredsstilt og tilsvarende for kravet om internkontroll og kompetanse. Beslutning om og utforming av en eventuell forenklet prosedyre vil følge av revidert «Rusmiddelpolitisk handlingsplan».

3. SKJENKEBEVILLING

3.1 KRAV TIL SØKNAD OM BEVILLING:

Ved behandling av søknad om salgs- og skjenkebevilling skal det kreves følgende vedlegg så langt det passer i forhold til hvilken type bevilling det søkes om jfr. alkoholloven § 6-3:

firmaattest – ikke eldre enn 2 måneder

dokumentasjon av eierforhold

kjøpekontrakt ved overdragelse av virksomhet

attest for skatt og merverdiavgift (RF-1316) for eier og andre med vesentlig innflytelse over virksomheten - ikke eldre enn 1 måned

kopi av registreringsattest fra Merverdiavgiftsregisteret

kopi av melding og bekreftelse på at den er sendt Mattilsynet

målsatt plantegning over salgs- eller skjenkestedet

dokumentasjon på at styrer og stedfortreder har bestått Kunnskapsprøven i alkoholloven

utskrift av arbeidstaker/arbeidsgiverregisteret som viser at styrer og stedfortreder er ansatt i bedriften (gjelder ikke for eier i et enkeltpersonforetak/ansvarlig selskap ANS)

bekreftet kopi av serveringsbevilling ved søknad om skjenkebevilling

3.2 DET TILDELES IKKE SKJENKEBEVILLING PÅ FØLGENDE STEDER OG I FØLGENDE SITUASJONER:

Det gis ikke alminnelig skjenkebevilling for virksomheter i tilknytning til skoler og barnehager

Det skal ikke gis skjenkebevilling til arrangement som retter seg mot barn og unge.

Det skal ikke gis skjenkebevilling til arrangementer som det kan forventes at arrangørene eller en viss andel av gjestene tilhører organisert kriminalitet, bl.a. enkelte MC miljøer (én-prosentklubber).

Det skal som hovedregel ikke gis skjenkebevilling ved idrettsarrangement

Det gis ikke skjenkebevilling til gatekjøkken, bensinstasjoner, kiosker og lignende.

3.3 UTENDØRS SERVERINGSAREAL:

Bedriften kan ha bevilling for de samme drikkevarer ute som inne

Området for skjenking skal være særskilt angitt/begrenset og godkjent av kommunen

Uteservering skal kunne foregå uten sjenanse for omgivelser og uten fare for at det kan skje uhell

3.4 AMBULERENDE BEVILLING

Kommunen har to ambulerende bevillinger, som sentraladministrasjonen tildeler.

Ambulerende bevilling kan gis til såkalte sluttete selskaper, altså ikke åpne arrangement.

Bevillingen kan omfatte både øl, vin og brennevin.

3.5 BEVILLING FOR BESTEMTE ANLEDNINGER:

Kommunen kan gi bevilling for en enkelt anledning med unntak av idrettsarrangement og arrangement som er beregnet spesielt for barn og unge.

Slik bevilling kan bare omfatte øl og vin. Her er det ikke krav om at det skal være sluttet selskap, og det er ikke krav om kunnskapsprøve.

3.6 VAKTHOLD

Bevillingshaver har ansvar for å sørge for tilstrekkelig og godkjent vakthold samt å holde uteområdet for skjenkestedet ryddig.

4. SALGSBEVILLING

Ordinære dagligvareforretninger kan etter søknad få innvilget bevilling til salg av alkoholholdige varer med inntil 4,7 volumprosent alkohol jfr alkoholloven § 3-1 Salg av alkohol i gruppe 1 kan selges i dagligvarebutikker fra kl. 08.00 til kl. 20.00 fra mandag til fredag og fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på lørdager og andre hverdager som er siste dag før helligdag, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag, jfr. alkoholloven § 3-7.

Salg og utlevering av alkohol i gruppe 1 er ikke tillatt på søndager, helligdager, 1. og 17. mai, jfr. alkoholloven § 3-7.

5. TIDSBEGRENSING FOR SKJENKING AV ALKOHOL

I denne forskriften betyr:

alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol

alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Med brennevin forstås drikk som inneholder tilvirket alkohol ublandet eller i blanding med andre produkter. Enhver drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer, regnes som brennevin.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Skjenking av alkoholholdig drikk under 22%:

Mandag til og med natt til fredag: Stenging av skjenking kl. 01.00

Helg, natt til lørdag, natt til søndag: Stenging av skjenking kl. 02.30

Skjenking av alkoholholdig drikk over 22%:

Mandag til og med natt til fredag: Stenging av skjenking kl 01.00

Helg, natt til lørdag, natt til søndag: Stenging av skjenking kl.02.30

Konsum av skjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter at skjenketiden er ute.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til begrensningene i denne paragraf.

Tidsbegrensningene er satt under forutsetning av at driften skjer innenfor bestemmelser i politivedtekter og støyforskrift.

6. ANSVAR OG MYNDIGHET

Tildeling av bevillinger behandles i samsvar med kommunens vedtatte delegeringsreglement.

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelse av kommunale bevillinger.

- Kommunestyret:
 - Vedtar alkoholpolitiske retningslinjer etter innstilling fra Utvalg for helse, oppvekst og kultur
 - Alkoholpolitiske retningslinjer revideres hvert 4. år eller oftere, dersom det er nødvendig.
- Utvalg for helse, oppvekst og kultur
 - Behandle salgs- og skjenkebevillinger.
 - For øvrig kommunens oppgaver og avgjørelsesmyndighet etter alkoholloven, i den grad det ikke er delegert til administrasjonen.

Kommunedirektøren har delegert myndighet til å:

- Tildele ambulerende bevilling for sluttet selskap jfr. alkoholloven §§4-2, 4-5.
- Tildele bevilling for enkeltanledning jfr. alkoholloven §§ 1-6,4-2.
- Innvilge utvidet skjenketid for enkeltanledning jfr. alkoholloven § 4-2.
- Godkjenne styrer og stedfortreder jfr. alkoholloven § 1-7c.
- Inn dra bevilling i tilfelle der annen offentlig myndighet har stengt virksomheten jfr. alkoholloven § 1-8.
- Endre alkoholpolitiske retningslinjer i samsvar med lov- eller forskriftsendringer som trer i kraft i løpet av bevillingsperioden.

Klage over vedtak etter alkoholloven behandles i Utvalg for helse, oppvekst og kultur. Saken oversendes Fylkesmannen som klageinstans hvis vedtaket opprettholdes av Utvalg for helse, oppvekst og kultur.

7. SALGS- OG SKJENKEKONTROLL

Kommunen skal ha en kontrollordning som ivaretar lovens krav om utøvelse av kontroller. Kontrollen skal særlig omfatte salg- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som åpenbart er påvirket av rusmidler. Kontrollen skal også påpeke andre brudd på bestemmelser i alkoholloven og dens forskrifter.

Alle salgs- og skjenkesteder skal kontrolleres minimum en gang pr. år, og det totale antallet skal være minimum tre ganger så mange som antallet bevillinger.

Differensiering av antall kontroller skjer etter stedets størrelse og kontrollbehov.

Kontrollene skal i størst mulig grad foretas i perioder på året og på døgnet når det er flest besøk/kunder

8. RAPPORTERING OG OMSETNING:

Bevillingsgebyrets minimumssats og sats for faktisk omsatt mengde salg og skjenking skal tilsvare de til enhver tid gjeldende satser i alkoholforskriften kap.7.

Bevillingshavere er pliktige til å rapportere til kommunen mengde omsatt alkohol for hvert år, innen 1. april påfølgende år.

Omsetningstallene danner grunnlag for utregning av gebyr som til enhver tid følger de satsene som er fastsatt i forskrift, jfr. alkoholforskriften §§6-2, ledd 3.

Gebyr for ambulerende bevilling og for enkeltanledning følger vedtatte satsene i alkoholforskriften, men for større arrangement kan gebyr beregnes som for alminnelig bevilling.

9. INTERNKONTROLL:

Bevillingshaver skal ha internkontroll for sin virksomhet jfr. Alkoholforskriften § 8-1. IK – alkohol er et verktøy for å sikre at salg og skjenking til enhver tid skjer i lovlige former og på en forsvarlig måte. (<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/alkohol/guide-til-godinternkontroll-etter-alkoholloven>).

Kommunen kan gjennomføre varslede kontroller med virksomhetenes internkontroll etter alkoholloven, IK-alkohol, eller føre kontroll knyttet til et evt. brudd som utløser prikkbelastning.

Som del av alkoholforskriften (§ 8-3) skal bedriften gjennomføre opplæring av sine ansatte. Det settes vilkår om at alle som jobber med skjenking i utelivsnæringen har gjennomført og bestått e-læringskurset i ansvarlig vertskap.

Virksomhetene plikter å delta på dialogmøter som kommunen innkaller til. Målet er å sikre en ansvarlig alkoholhåndtering og forebygge rusrelatert vold ved ikke å skjenke mindreårige og åpenbart påvirkede gjester.

10. REAKSJONER NÅR VILKÅR FOR OMSETNING AV ALKOHOLVARER OVERTREDES ELLER BRYTES.

Brudd på regelverket for salg eller skjenking av alkoholvarer, eller annet regelverk som har sammenheng med alkohollovens formål om alkoholomsetning blir tatt opp med bakgrunn i rapporter fra salgs- og skjenkekontrollører, lensmannen eller skriftlig klage fra andre. I sistnevnte tilfelle skal påstanden undersøkes av kontrollører før tiltak blir iverksatt.

Helse- og omsorgsdepartementet har vedtatt følgende endringer i alkoholforskriften, som gjelder fra 1. januar 2016: §10-1.

«Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i §§ 10-2 til 10-6 gjelder der innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.»

Når bevillingshaver ikke lenger oppfyller vilkårene for bevillingen og/eller sine forpliktelser etter bevillingsvedtaket og alkohollovens bestemmelser, er det alkoholloven og alkoholforskriftens bestemmelser om prikktildeling og inndragning som skal ligge til grunn for kommunens inndragning av salgs- og skjenkebevillinger, jf. alkoholloven § 1-8 og alkoholforskriften kap. 10.

10.1 BEHANDLING AV BRUDD:

Prikkbehandlingssystemet blir behandlet av administrasjonen.

Ved fastsetting av reaksjonsform (prikktildeling eller ikke) skal det vurderes:

Type brudd

Hvor grovt bruddet er i forhold til regelverket

I hvilken grad bevillingshaver kan klandres

Gjentagelser

Hva er gjort for å rette på forholdet

Det er ikke salgs- og skjenkekontrollørene som ilegger prikkene når de er ute på kontroll, prikkene ilegges i etterkant. Prikker skal forhåndsvarsles, slik at bevillingshaver kan uttale seg og prikkene kan påklages til fylkesmannen jfr. alkoholforskriften kap. 10.

Utvalg for helse, oppvekst og kultur skal orienteres om avvikene.

VEDLEGG:

Prikktildelingssystemet /reaksjon - ved avvik iht. salgs- og skjenkebevilling 2020 – 2024 jfr. alkoholforskriften kap.10.